

לַמֵּד לְשׁוֹנֵךְ

התשע"ה - 2015 האקדמיה ללשון העברית * המזכירות המדעית * בעריכת רחל סליג

התשע"ה - 2015

תְּקוּנָאִי תִיקוּנָאִי

- הנדימן (מאנגלית: handyman)

איש מקצוע המתקן תיקונים בבית. הסיומת יֵאֵי אופיינית לבעלי מקצוע, כגון חֲשֵׁמְלָאִי, טְכָנָאִי, אֶפְסָנָאִי, מְחַסְנָאִי.

תְּמוּנָה מְזָהָה

- תמונת פספורט (באנגלית: identification photo, ID photo)

תצלום קטן של הפנים המשמש לזיהוי בתעודות מזהות, כגון תעודת זהות, דרכון, רישיון נהיגה.

נְכָדָן

- (באנגלית: great-nephew, grand-nephew)

נכד האח.

בנקבה: נְכָדָנִית; ברבים: נְכָדָנִים.

המילה נְכָדָן חודשה בוועד הלשון תמורת בן האח. ואולם כבר באותה העת החלה להלך המילה אֶחָיִן במשמעות זו על פי הצעתו של חוקר הלשון והמקרא ד"ר משה זיידל. המילה נְכָדָן נותרה אפוא פנויה ונקבעה עתה לציון בנו של האחייני.

דוֹד רַבָּא, דוֹד גְּדוּל

- (באנגלית: great-uncle, grand-uncle)

דוֹדָה רַבָּתָא, דוֹדָה גְּדוּלָה

- (באנגלית: great-aunt, grand-aunt)

אחיי הסב או אחיי הסִבָּה, אחות הסב או אחות הסִבָּה.

ברבים: דוֹדִים גְּדוּלִים, דוֹדוֹת גְּדוּלוֹת.

שמות התואר רַבָּא (גדול) ורַבָּתָא (גדולה) הם על פי הארמית. כמו שסבא רבא וסבא גדול (ראו עלון 50) הוא סבו של ההורה - דוד רבא או דוד גדול הוא דודו.

חִמְשָׁ חִמְשָׁ

- (באנגלית: great-great grandson)

בן הנין.

בנקבה: חִמְשָׁה; ברבים: חִמְשִׁים.

המילה חִמְשָׁ נוצרה על פי שְׁלֵשׁ ורַבָּע שבמקרא, וחידושה מיוחס לביאליק. ככל הנראה שילש הוא נכד וריבע הוא ניין, אך מפסוק אחד (שמות לד, ז) אפשר להבין שריבע הוא בן הנין, וכך קבע בעבר ועד הלשון. המונח חִמְשָׁ נקבע על פי ההבנה המקובלת יותר של שילש וריבע במקרא ועל פי הרווח יותר בציבור.

בעלונים האלה מילים שהציעה הוועדה למילים בשימוש כללי. המילים אושרו במליאת האקדמיה בשנת תשע"ה (2014) והן מתפרסמות באתר מונחי האקדמיה במרשתת. תודתנו נתונה לתמר קציר (כץ), מרכזת הוועדה, על סיועה בהכנת העלונים האלה.